

Projektplan

Pilotstudie kompetensutveckling i förskolan 2003-2004

Syfte

- Att pröva hur barn och lärare i samspel kan utveckla intresse för och lärande av grundläggande matematik i förskolan för barn i åldrarna 1-5 år enligt Lpfö 98.
- Att undersöka hur ett kompetensutvecklingsprogram med litteraturstudier, media och handledarstöd, kan bidra till att lärare kan stimulera och utmana barns matematik-lärande i förskolan samt hur lärares syn på matematik och barns lärande i matematik kan utvecklas.

Ansvarsfördelning

För kompetensutvecklingen inkl medverkan och kostnader för baslitteratur enligt kompetensutvecklingsprogrammet ansvarar NCM.

När det gäller det textmaterial som ska användas så svarar NCM också för framtagning och produktion. NCM ansvarar även för att pilotprojektet dokumenteras och utvärderas.

Kommuner / enheter svarar enligt tecknat och godkänt avtal för att lärarna ges tid för att delta i kompetensutveckling inkl ev vikariekostnader och resor samt tillfälle att genomföra pilotprojektet enligt planen och medverka i utvärderingen.

Tidsplan

Våren 2003

Januari-Maj: En kompetensutvecklingsplan tas fram av NCM. Aktiviteter och lärarstimulerande materiel, som ska ingå i pilotprojektet väljs ut och bearbetas. Pilotskolor väljs ut och avtal sluts.

Maj: Ansvariga handledare träffar pilotskolornas lärare och pedagogiska ledare en halvdag och gör lägesbeskrivningar med hjälp av enkät och/eller intervju.

Hösten 2003 och våren 2004

Augusti: Kompetensutvecklingen startar på pilotskolorna.

Projektet pågår under hösten 2003 - början av våren 2004 och avslutas med slut -utvärdering i april.

Utprovning

Ett 30-tal förskoleavdelningar med samtliga lärare från varje avdelning väljs ut. Grupperna bör vara fördelade över landet. Ett antal förskolor som medvetet arbetar med matematik och ett antal avdelningar där lärare har mindre erfarenhet av men intresse för matematik bör ingå.

Uppläggningsen förutsätter att samtliga i arbetslaget är med vid alla tillfällen. En i varje arbetslag åtar sig att vara kontaktperson.

Pedagogisk ledare / föreståndare ska vara engagerad i projektet och delta vid åtminstone första och andra tillfället, önskvärt vid alla. Lärarna prövar aktiviteter, inhämtar litteratur, skriver dagbok samt gör kontinuerliga observationer och barnintervjuer. De deltar i utvärderingen av pilotprojektet, t ex genom att besvara enkäter och delta i intervjuer.

Det är en klar fördel om deltagarna har tillgång till och kompetens att använda en internetuppkopplad stationär dator med skrivare. Detta för att underlätta diskussioner och kontakter mellan deltagande pilotskolor, och mellan dessa och handledare vid NCM.

Kompetensutveckling

De lärare som ingår i pilotprojektet deltar i den kompetensutveckling som inleder projektet och pågår under projektiden:

- en halvdag i maj,
- 1,5 dagar i aug 2003 (ev fredagskväll + lördag),
- två halvdagar under hösten 2003 samt
- tre halvdagar våren 2004 med handledare från NCM.

Lärarna bör ges tillfälle att mötas en halvdag i varje månad (utan NCM-handledare) samt ges tid att läsa litteratur, skriva dagbok, göra observationer och barnintervjuer samt övrigt som krävs för att seriöst kunna arbeta med och utveckla projektet.

Utvärdering

Lägesbeskrivning görs med hjälp av enkät och/eller intervju innan pilotprojektet påbörjas och motsvarande görs när det avslutas.

Fortlöpande iakttagelser dokumenteras under projektet i samband med att deltagarna reflekterar över sitt och barnens lärande och arbete och beskriver det i dagböcker. Varje dag avsätts tid för dokumentation. Ansvariga handledare dokumenterar innehåll och uppläggning av besöken samt observationer vid kompetensutvecklingsdagarna.

Avslutande utvärdering.

Litteraturlista

Doverborg, E. & Pramling Samuelsson, I. (1999). *Förskolebarn i MATEMATIKENS värld*. Stockholm: Liber.

Doverborg, E. & Anstett, S. (2003). Barn ritar och berättar – Dokumentationens pedagogiska möjligheter. 83-104. I E. Johansson & I. Pramling Samuelsson (red.), *FÖRSKOLAN – barns första skola!* Lund: Studentlitteratur. (Särtryck).

Doverborg, E. (2003). Matematik i barns värld. *Förskoletidningen* (3) 40-46. Stockholm: Förskolans förlag.

Doverborg, E. (2003). *Loggbok för reflektion och lärande*. (opublicerat manuskript). Göteborg: NCM

Nämnamn 1990-2003. *Ett urval av artiklar för Pilotprojektet i matematik 2003-2004*. Göteborg: NCM. (Särtryck).

Persson, A. & Wiklund, L. (2000). Villa Villekulla och andra hus. I M. Johnsen Hoines, V. Hartz, K. Wallby, A. Kristjánsdóttir & L. Häggblom. (red), *Matematikk & undervisning*. Bergen: Caspar Forlag.

Skolverket (2000). *Analysschema i matematik - för åren före skolår 6*. Stockholm: PRIM-gruppen, Lärarhögskolan i Stockholm.

Utbildningsdepartementet. (1998). *Läroplan för förskolan. Lpfö 98*. Stockholm: Fritzes AB.

Utbildningsdepartementet. (1998). *Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet. Lpo 94*. Stockholm: Fritzes.

Wallby, K., Emanuelsson, G., Johansson, B., Ryding, R. & Wallby, A. (red.) (2000). *Matematik från början. Nämnamn Tema*. Göteborg: NCM.

Stencilmateriel och artiklar tillkommer.

Tidsplan för Pilotprojektet

2003

Maj

Besök på förskolorna

Gruppträff en halvdag

Innehåll: Introduktion (se sep. presentation av träffen)

Augusti

Gruppträff en och en halv dag

Innehåll: Uppföljning av föregående träff, bearbetning av lärarnas uppgifter, litteraturdiskussion, loggboken, aktivitet och presentation av nya uppgifter (se sep presentation av träffen)

Oktober

Gruppträff en halvdag

Innehåll: Taluppfattning

November

Gruppträff en halvdag

Innehåll: Rumsuppfattning

2004

Januari

Gruppträff en halvdag

Innehåll: Sortering, tabeller och diagram

Februari

Gruppträff en halvdag

Innehåll: Matematik i lek, vardagssituationer och tema

April

Gruppträff en halvdag

Innehåll: Matematik i förskolan. Utvärdering